

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	27392 Лісове господарство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	205 Лісове господарство

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27392
Назва ОП	Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кичилюк Олександр Володимирович, Коваль Геннадій Володимирович, Сопушинський Іван Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	01.06.2020 р. – 03.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1g1ry3PAmlQvTSS_C2EzbemXusxtumAcJ/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1K38D2XdCsismE_oIyw_wT8HBSxnk7__o/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Лісове господарство» є актуальною та затребуваною для підготовки фахівців за скороченим терміном навчання на основі ОКР «Молодший спеціаліст» для регіонального ринку праці та враховує інтереси роботодавців. Цілі освітньої програми пов'язані з місією та стратегією розвитку вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а також враховують тенденції розвитку лісової галузі та базуються на досвіді вітчизняних освітніх програм. Обсяг, зміст і структура ОП сприяє ґрунтовній практичній підготовці майбутніх фахівців лісового господарства. Методологічні засади процесу навчання, програмні результати навчання, критерії їх оцінювання, форми та правила проведення контрольних заходів у межах освітніх компонентів є зрозумілими й доступними для всіх учасників освітнього процесу, відповідають принципам академічної свободи та вимогам студентоцентрованого підходу. Академічна та професійна кваліфікація НПП відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. До реалізації ОП залучені викладачі, які мають виробничий досвід і роботодавці. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є дієвою та відповідає внутрішнім нормативним документам ЧНУ. Відкритість і публічність освітньої діяльності ЗВО забезпечує необхідний рівень довіри. Таким чином, ОП «Лісове господарство» загалом відповідає всім критеріям самооцінювання освітньої програми. Слід зазначити про недоліки ОП, які пов'язані як із введенням нового Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 205 Лісове господарство, так і зі звуженням ОП до 180 кредитів ЄКТС. Однак, у ЗВО залишаються резерви для покращення й удосконалення освітньої програми та покращення освітньої діяльності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін ОП «Лісове господарство» доцільно віднести: (а) залучення професіоналів практиків до розроблення освітніх програм і проведення аудиторних занять за спеціальністю, а також урахування позицій і потреб стейкхолдерів; (б) достатня матеріально-технічна база лекційних приміщень і лабораторій, що сприяє ґрунтовній як теоретичній так і практичній підготовці та досягненню програмних результатів навчання здобувачами; (в) внутрішні нормативні документи чітко врегульовують освітній процес і не містять жодних дискримінаційних положень, а також є доступними для всіх зацікавлених сторін; (г) формування корпоративної культури під час реалізації політики та процедури забезпечення якості освіти, що відбувається із залученням стейкхолдерів; (д) збільшення практичного навчання, у тому числі через впровадження елементів дуальної освіти; (ж) упровадження дистанційного навчання та підтримка інклюзивної освіти.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертною групою виділено наступні слабкі сторони ОП: (а) наявні деякі неузгодженості у матрицях відповідності, що може зробити сумнівним досягнення всіх програмних результатів, передбачених СВО спеціальності; (б) індивідуальна траєкторія потребує збільшення різноманітності вибірових ОК; (в) опитування студентів виявило упущення їх інформування з деяких аспектів. Зроблено наступні рекомендації: (а) посилити міжнародну співпрацю з аналогічними освітніми програмами та залучити до освітньої діяльності іноземних роботодавців; (б) відкоригувати структурно-логічну схему ОП й її матриці, звернувши увагу на необхідність досягнення всіх програмних результатів саме нормативними компонентами; (в) збільшити різноманітність і актуальність вибірових компонентів ОП; (г) звернути увагу на інформування всіх учасників освітнього процесу, налагодивши якісну комунікацію між адміністрацією, кафедрами та студентами.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма «Лісове господарство» має чітко сформовані цілі, які спрямовані на підготовку фахівців, здатних вирішувати лісівничі, ліскокультурні та управлінські задачі щодо ефективного використання лісових ресурсів і збереження лісової екосистеми. Цілі ОП відповідають місії стратегічному плану розвитку та стратегії інтернаціоналізації Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, зокрема в частині підготовки бакалаврів, які б поєднували високу професійну компетентність із загальною культурою та успішно конкурували на сучасному ринку праці. Під час акредитаційної експертизи було встановлено, що цілі освітньої програми розкрито в освітньо-професійній програмі «Лісове господарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 205 Лісове господарство 2019 р. (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QIUuE1dd4gGwHHDHTqVakRcQWmzB1/view>), а місія та стратегія розвитку ЗВО зафіксовано в стратегічному плану розвитку на 2019-2026 роки (<https://drive.google.com/file/d/0B1ffApaX3KANTThWYkpqR3FMNkRXVVMxRlZzc1d2ZVdEZZ/view>) та стратегії інтернаціоналізації (<http://interof.chnu.edu.ua/res/interof/Strategy.pdf>) і концепції розвитку на 2012-2022 роки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<http://college-chnu.cv.ua/pages/files/105dfbc22629/Konception.pdf>). Отже, цілі ОП «Лісове господарство» чіткі, зрозумілі та взаємопов'язані з місією та стратегією розвитку вищої освіти ЧНУ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання враховують позиції та потреби стейкхолдерів через їх залучення до різних видів комунікацій. Пропозиції здобувачів вищої освіти та випускників ОП враховують через їх опитування. Потреби роботодавців розглядаються за круглими столами з НПП і при проходженні здобувачами практичної підготовки на лісгосподарських підприємствах, а також при перегляді та рецензуванні ОП. Для підвищення якості освітніх послуг і досягнення програмних результатів ЗВО розроблено концепцію розвитку на 2012-2022 роки, що передбачає вдосконалення процедури адаптації варіативних складових програми підготовки фахівців із урахуванням потреб ринку праці та запитів роботодавців. Встановлено, що цілі ОП та програмні результати навчання визначено з врахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін. Серед здобувачів проведено опитування щодо покращення ОП (https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEpQoiWaIyO3/view). Потреби роботодавців обговорено на засіданні кафедри (https://drive.google.com/file/d/1nnnCQBp8gDpcLRGT_agLQbjj8RIRnh5W/view) та враховано через рецензування роботодавцями ОП (<https://drive.google.com/drive/folders/1KErv-SeejnS499tAhYdjk4dbwU7ogj53>), що дозволяє досягти цілей ОП і програмних результатів навчання. Позиції НПП при формуванні цілей і програмних результатів навчання обговорено на засіданнях кафедри та круглими столами. Під час інтерв'ювання встановлено, що для формування цілей і програмних результатів навчання насправді залучаються стейкхолдери (здобувачі, роботодавці, НПП), пропозиції яких враховано через заміну навчальних практик з «Лісової меліорації» на «Лісові культури» та з «Дендрології» на «Лісова таксація», а також через збільшення кількості кредитів на дисципліни «Лісова таксація» та «Лісові культури».

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та програмні результати навчання враховують сучасні тенденції розвитку лісгосподарської діяльності регіону (Чернівецької області) та попит на ринку праці, що орієнтований на невиснажливе ліскокористування та збереження лісових екосистем Лісостепу, Передкарпаття й Українських Карпат. При формуванні цілей ОП враховано досвід подібних програм Національного університету біоресурсів і природокористування України, Національного лісотехнічного університету України, Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва та Сумського національного аграрного університету, аналіз яких дозволив визначити освітні компоненти, що направлені на досягнення програмних результатів навчання та набуття професійних компетентностей нестандартного розв'язання виробничих завдань. У рамках розвитку міжнародної співпраці заплановано ознайомлення з ОП та програмними результатами навчання на факультеті лісового господарства Сучавського університету «Штефан чел Маре» (Румунія). Докази: Лист про потребу у фаховому персоналі Чернівецького обласного управління лісового господарства (<https://drive.google.com/file/d/1fhEdwkWcs2IZonQ44jLgK2-blris3FK7/view>). Лист намір про співпрацю з факультетом лісового господарства Сучавського університету «Штефан чел Маре» (Румунія) (<https://drive.google.com/file/d/1ytOvFKG5BYqkjarYQXS3oekz8FbWohPJ/view>). Договір про співпрацю з НЛТУ України (Договір № 2 від 15.06.2016 р.); інтерв'ювання гаранта ОП «Лісове господарство» та роботодавців. Таким чином, цілі та програмні результати навчання ОП «Лісове господарство» враховують тенденції розвитку спеціальності та зумовлені необхідністю підготовки бакалаврів лісового господарства для Лісостепової зони, лісів Передкарпаття та Українських Карпат.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма у редакції 2018 року відповідає нормативній частині дескрипторам 6 рівня Національної рамки кваліфікацій щодо підготовки фахівців за спеціальністю «Лісове господарство». Освітня програма націлена на досягнення результатів навчання у відповідності до Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти - бакалавр, галузі знань - 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальності - 205 Лісове господарство, що затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 р. № 1342. ОП «Лісове господарство» введено в дію з 1 вересня 2019 року. Докази: Освітня програма трирічної підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 205 Лісове господарство 2019 р. (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHNDHTqVakRcQWmzB1/view>). Силабуси обов'язкових освітніх компонентів (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/cilabusi-navchalnih-distiplin-op-lisove-gospodarstvo>). Після інтерв'ювання гаранта та НПП, а також аналізу освітньої програми та силабусів освітніх компонентів можна стверджувати, що освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 205 Лісове господарство.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Чітко сформульовані цілі ОП «Лісове господарство», які відповідають місії та стратегії ЗВО. Важливим є також те, що при розробці ОП «Лісове господарство» залучаються зацікавлені сторони і цей процес носить системний характер. Позитивною стороною ОП є збільшення кількості практичних занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

На даний час не враховано досвід іноземних освітніх програм «Лісове господарство». Рекомендуємо: покращити міжнародну співпрацю з метою обміну досвідом в освітній діяльності за спеціальністю 205 Лісове господарство.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

На освітній програмі «Лісове господарство» чітко встановлена ціль і завдання, які є зрозумілими та взаємопов'язані з місією та стратегією розвитку вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Регіональну позицію та потреби зацікавлених сторін враховано, що зумовлює підготовку бакалаврів лісового господарства для гірської, передгірної та лісостепової природних зон Чернівецької області. Врахування тенденції розвитку спеціальності зосереджено на вітчизняному досвіді. Зрозумілою є також стратегія інтернаціоналізації та концепція розвитку ЧНУ. Структурні складові ОП «Лісове господарство» націлені на досягнення результатів навчання у відповідності до діючого Стандарту вищої освіти України. Виявлені недоліки є не значними та здебільшого пов'язані з адаптацією ЗВО до сучасних викликів в освітній діяльності. У цілому ОП «Лісове господарство» та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітня програма та її еволюція представлені на веб-сторінці ЗВО: <http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/navchalna-robota>. Загальний обсяг освітньої програми у 2018 році становив 120 кредитів ЄКТС (https://drive.google.com/file/d/1BZ_ACvVRF_GXCZjEEhjLM3EU5EpsnJGw/view), а розпочинаючи з 2019 року обсяг оновленої освітньої програми становить 180 кредитів ЄКТС (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHNDHTqVakRcQWmzB1/view>). Враховуючи, що СВО спеціальності 205 «Лісове господарство» для першого (бакалаврського) рівня було затверджено Наказом МОН України № 1342 від 05.12.2018 р., його вимоги поширюються на освітні програми лише з 2019-2020 навчального

року, а тому не застосовуються до обсягів ОП 2018 року. Враховуючи, що ОП орієнтована виключно на здобувачів, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст», її обсяг не суперечить вимогам СВО спеціальності 205 «Лісове господарство» для першого (бакалаврського) рівня, згідно якого заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста). Виходячи з головної мети акредитаційної експертизи – надання дорадчих послуг ЗВО з метою підвищення якості освітніх послуг, експертна група надалі у звіті більш детально аналізувала оновлену в 2019 році трирічну ОП, оскільки саме за нею буде продовжуватись підготовка здобувачів вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП є структурованою. Зміст ОП має необхідні обов'язкові та вибіркові складові, що дозволяють в сукупності досягти заявлених цілей. У той же час, звуження ОП до 180 кредитів призвело до виникнення певних неузгодженостей. Так, є сумнівним нормативне досягнення ПРН 1 «Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку...». Відповідно до матриці, наведеної в ОП (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHNDHTqVakRcQWmzB1/view>), забезпечення ПРН здійснюється через ряд обов'язкових дисциплін (Іноземна мова, Ботаніка, Зоологія, Екологія рослин з основами фізіології, Лісівництво з основами лісознавства, Маркетинг у лісовому господарстві, Курсова робота, Організація лісгосподарського виробництва, Економіка лісового господарства, Випускна кваліфікаційна робота), що є сумнівним виходячи з їх змісту та не підтверджується аналізом компетентностей, наведених у наданих силабусах у вигляді «Знати» та «Вміти». Вірогіднішим може бути досягнення цього ПРН на дисципліні «Демократія: від теорії до практики» з переліку вибіркових компонентів ОП або на дисципліні «Основи конституційного права» з «Каталогу загальноуніверситетських вибіркових дисциплін ЧНУ» (<https://drive.google.com/file/d/1MqHZFN9Ub2ldaV2SAhBuewqumYzryQJt/view>). Проте обидва вказані компоненти є вибірковими. Експертна група отримала пояснення гаранта, що ця ситуація виникла в результаті перезарахування ряду дисциплін із гуманітарного циклу, зокрема, «Актуальні питання історії та культури України» та «Правознавство», які є присутні в базовому 4-річному НП (<https://drive.google.com/file/d/1ZBoyoMbZp4cX19zSKqumTn-jHeUazWSC/view>). Проте досягнення програмного результату, передбаченого СВО спеціальності 205 «Лісове господарство», виключно лише за рахунок вибіркових дисциплін є недоліком, який необхідно виправити. Доводиться визнати, що представлені в ОП матриці мають ще ряд неузгодженостей, серед яких, наприклад, забезпечення досягнення ряду фахових ПРН таким освітнім компонентом, як «Фізичне виховання»; набуття загальної компетенції «Цінування та повага до різноманітності та мульткультурності» (ЗК 3 в ОП) у тому числі на таких освітніх компонентах як «Господарське право», «Спецпрактикум з лісового господарства», «Маркетинг у лісовому господарстві», «Курсова робота», «Практична підготовка», «Виробнича практика», «Випускна кваліфікаційна робота», «Охорона природи», «Декоративна дендрологія», «Фітодизайн», що є сумнівним і не підтверджується аналізом компетентностей, наведених у силабусах цих дисциплін у вигляді «Знати» та «Вміти». Слід додати, що це стосується не лише загальних компетенцій, але й професійних. Так, наприклад, набуття фахової компетенції «Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді» за матрицею (ФК8 у ОП) здійснюється в тому числі на таких освітніх компонентах як «Господарське право», «Підсочка лісу», «Фітодизайн» тощо. А тому ОП потребує доопрацювання, зокрема у матрицях відповідності.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Виходячи з переліку нормативних компонентів ОП (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHNDHTqVakRcQWmzB1/view>), об'єктом її вивчення є лісові екосистеми, лісове та мисливське господарство, що загалом відповідає предметній області спеціальності 205 Лісове господарство. На обов'язкові компоненти професійної підготовки припадає 100,5 кредитів ЄКТС (55,8 % обсягу ОП), що відповідає вимогам СВО спеціальності 205 «Лісове господарство» для першого (бакалаврського) рівня.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Обсяг вибіркових компонентів ОП складає 50 кредитів ЄКТС, що становить 27,8 % та відповідає вимозі п. 15 ч. 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» стосовно забезпечення вибірковості ОП на рівні не менше 25%. Аналізуючи систему вибіркових дисциплін, наведену в ОП, експертна група дійшла висновку, що запропонований вибір із двох дисциплін не є достатнім. Актуальність деяких запропонованих вибіркових компонентів, наприклад, «Підсочки лісу», є сумнівною. Підсочка хвойних в Україні у промислових обсягах не застосовується. Реальна вибірковість деяких компонентів є сумнівною, зокрема ППВ 4 (Природно-заповідна справа / Охорона природи), ППВ 6 (Транспорт лісу / Лісові дороги), які за змістом подібні, тобто студент фактично позбавлений вибору. Але, водночас,

експертна група відмічає позитивні зрушення в цьому напрямку у ЗВО загалом, зокрема закріплену у «Положенні про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://drive.google.com/file/d/13prn9syKnGIqOak8uQ7OsX7JXu7ydfXC/view>) можливість вибору дисциплін не лише з навчального плану ОП, але й з навчальних планів інших спеціальностей, а також затвердження «Каталогу загальноуніверситетських вибіркових дисциплін Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1MqHZFN9Ub2ldaV2SAhBuewqumYzryQJt/view>). Рекомендації: актуалізувати вибіркові дисципліни ОП; збільшити їх кількість/різноманітність.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Обсяг практик, передбачений ОП (у т.ч. навчальних, виробничих та спецпрактикуму з лісового господарства) становить 25,5 кредитів ЄКТС. Практики проводяться як на власних базах (<http://ibhb.chnu.edu.ua/institut/bazi-praktik>) так і на виробництві, відповідно до укладених угод із ДП «Ясінянське лісомисливське господарство» (<https://drive.google.com/file/d/1P815oqUmVS7VHaOAAQjMenbWOGHo7bsA/view>), ДП «Берегометське лісомисливське господарство», (<https://drive.google.com/file/d/1QjVCi9SxpUmUP2UPSROvg-44M-4QQfnb/view>) ДП «Сторожинецьке лісове господарство», (https://drive.google.com/file/d/1T7sDcyGWxPu-BvGXS_N-fZPPzvWeWsAx/view), що було підтверджено роботодавцями на зустрічі. Триває процес організації філії кафедри на виробництві (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/filiia-kafedri-na-virobnitstvi>), який був дещо призупинений через карантинні обмеження. На побажання студентської спільноти щодо збільшення долі практичної підготовки (що було озвучено у тому числі під час зустрічі зі студентами), організовується значна кількість майстер-класів, виїзних екскурсій (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/praktichna-pidgotovka>). Рівень задоволеності студентів компетентностями, здобутими під час практичного навчання підтверджується результатами анкетування (п. 1.7; 1.11 https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWalyO3/view).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Відповідно до роз'яснення гаранта, ОП передбачає набуття соціальних навичок за рахунок у першу чергу великих обсягів практик у виробничих умовах, а також під час викладання спеціальних (фахових) дисциплін (зокрема, «Маркетинг у лісовому господарстві» та ін.). Додатково набуття соціальних навичок забезпечується інститутом кураторства та організацією майстер-класів, виїзних екскурсій тощо. Експертна група визнає, що набуття таких навичок, як вміння працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до визначеної мети, створювати комфортні психологічні відносини в колективі можливі під час виробничих практик, однак у той же час констатує, що у силабусах практик і фахових дисциплін (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/cilabusi-navchalnih-distsiplin-op-lisove-gospodarstvo>) відсутня інформація про можливості набуття «soft skills». Рекомендуємо збільшити кількість вибіркових дисциплін, які не лише розкривають теоретичні знання про соціальні взаємовідносини, але й забезпечують набуття практичних навичок «soft skills».

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт перебуває в процесі розробки. У Відомостях самооцінювання ЗВО вказує, що «випускник з освітньою кваліфікацією «Бакалавр лісового господарства» може працевлаштовуватись на посади з наступною професійною назвою: 6141 «Лісник», 23272 «Майстер лісу», 24037 «Помічник лісничого», які було визначено за Класифікатором професій України (ДК 003:2010) (https://hrliga.com/docs/327_KP.htm). Виходячи з переліку нормативних компонентів ОП (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHHDHTqVakRcQWmzB1/view>) її зміст забезпечує можливість набуття кваліфікаційних і спеціальних знань працівників за вказаними посадами на достатньому рівні.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвідношення окремих освітніх компонентів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN/view). Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів за результатами анкетування (п. 1.8; 1.9; 1.12 https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWalyO3/view) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, що додатково було підтверджено здобувачами під час зустрічі.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Експертна група констатує факт, що ЗВО розпочав впровадження в освітні послуги елементів дуальної освіти, яке регламентується «Положенням про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1Hneda8oWUrz8vCgjIDlxqYPzuJ5_IqH6/view). Розпочато роботу з впровадження елементів дуальної освіти у ОП, яка акредитується: підписано договори про дуальне навчання із Чернівецьким обласним управлінням лісового та мисливського господарства (<https://drive.google.com/file/d/1XJxwlq2X2ZeCMfnC15khbnXMw9KqSw-t/view>), ДП «Чернівецьке лісове господарство» (<https://drive.google.com/file/d/1Y73wllJXhp2J-6PSk8a1y5MOQ7oNcTfG/view>), ДП «Сторожинецьке лісове господарство» (<https://drive.google.com/file/d/1lzGBx91dottwaGWOFFHlUOU5vtVRJaQJ/view>), ДП «СЛАП Сторожинецький держспецлісгосп» (<https://drive.google.com/file/d/17K1BQjkekVhUR4aIrc3DnKixDOJztrEY/view>), ДП «Берегометське лісове господарство» (https://drive.google.com/file/d/1yVX1Mp2OYCwDhXwxnGoDSCo_VS-jfscr/view). У рамках цих договорів про співпрацю кафедрою було представлено 2 реалізовані договори про дуальне навчання студентів (Твердохліба Максима та Тимофєєва Олександра) із ДП «Чернівецьке лісове господарство» та 3 договори (Валаша Михайла, Мельничука Іллі, Андріященко Юрія) із ДП «СЛАП Сторожинецький держспецлісгосп» (https://drive.google.com/drive/folders/1j_F_UwIxowfing3nx5aayKyebYPX_tVX).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

У ЗВО, зокрема на ОП «Лісове господарство», значна увага приділяється збільшенню долі практичного навчання, у тому числі через впровадження елементів дуальної освіти. На ОП «Лісове господарство» вже досягнуто певних результатів у впровадженні системи дуальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недоліки: 1) Досягнення програмного результату «Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму», передбаченого СВО спеціальності 205 «Лісове господарство» для першого (бакалаврського) рівня, відбувається виключно за рахунок вибіркового дисциплін. 2) Представлені в ОП матриці мають ряд неузгодженостей, серед яких, наприклад, забезпечення досягнення ряду фахових ПРН таким освітнім компонентом, як «Фізичне виховання», що є сумнівним, та ін., а тому потребують доопрацювання. Виявлені недоліки можуть вказувати на формальний підхід до підготовки освітньої програми. Рекомендації: 1) оновити ОП, звернувши увагу на необхідність досягнення усіх програмних результатів саме нормативними компонентами навіть за трирічним навчальним планом, та усунути невідповідності в матрицях. 2) актуалізувати вибірково компоненти ОП; збільшити їх кількість/різноманітність; у т.ч. звернути увагу на компоненти, які формують соціальні навички.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Виявлені недоліки можуть бути усунені в однорічний термін, у тому числі навіть для тих здобувачів, які вже навчаються за трирічною ОП на першому курсі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО: http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80, та, за результатами опитування студентів (п. 2.1; 2.2; 2.3 анкети https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view), є чіткими та зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Ключових особливостей ОП не має, за винятком спрямування виключно на здобувачів, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст». Ця особливість відображена у Правилах прийому на навчання. У 2020 році вступ буде проводитись на основі фахового іспиту та сертифікатів ЗНО з української мови та літератури. Програма фахового іспиту оприлюднена на сайті університету (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=134).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у інших закладах освіти, регламентуються двома положеннями: «Положенням про порядок переведення, відрахування, поновлення та переривання навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1EYMliUGrG6o1TqL6XJkGyAzwl6mutE4Y/view>) і «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1P2OnxB-_oJfGB8rNEqYr6Df3wb2pac-X/view). Є приклад застосування цих положень серед студентів спеціальності: так, студентка Єднак І.І. один семестр з 16.02.2016 р. по 30.05.2016 р. навчалась у Поморській академії у м. Слупську (Польща) (<https://drive.google.com/file/d/1fQ4DNO7S3AYQyO2nkEn96GhSGLtFfL2z/view>). Студенти частково проінформовані про можливість навчання за програмами міжнародної академічної мобільності (п. 3.4 анкетування https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view), проте, як видно з результатів п. 3.5; 3.6 цієї ж анкети, не повністю.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті, регламентуються «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/17hOEulYSU5VKawWlYrKu2dFd5J74P_lQ/view). Проте результати анкетування (п. 2.4 https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view) виявили, що не всім студентам відомо про існування цього положення, що додатково було підтверджено здобувачами під час зустрічі. Тому рекомендуємо звернути увагу на інформування всіх учасників освітнього процесу, налагодивши якісну комунікацію між адміністрацією, кафедрами та студентами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЗВО забезпечений належний доступ до освітньої програми. У ЗВО розроблені всі основні нормативні документи стосовно визнання результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Незважаючи на наявність у ЗВО необхідних положень стосовно визнання різних результатів навчання не всім студентам відомо про їх існування. Тому рекомендуємо звернути увагу на інформування всіх учасників освітнього процесу, налагодивши якісну комунікацію між адміністрацією, кафедрами та студентами.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Не всі студенти якісно ознайомлені з можливостями академічної мобільності та існуванням процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте інформація є присутньою у відкритому доступі, а тому недолік не є суттєвим.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За результатами проведеного анкетування студентів форми й методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей (п. 1.1; 3.1; 3.7; 5.1; 5.3 https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view), відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи (п. 1.4; 5.4 анкетування). Здобувачі на зустрічі підтвердили наявність студентоцентрованого підходу в ЗВО, особливо позитивно відмітивши зусилля викладачів кафедри.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Загальна інформація щодо навчання надається наступними засобами: на сторінках сайтів ЗВО (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/navchalna-robota>; <http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/ogoloshennia>; <http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/korisni-materiali/normativni-dokumenti>), на дошках оголошень на кафедрах та при деканатах і через інститут кураторства. Інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів надається наступними засобами: усіма викладачами на перших заняттях (що було підтверджено як на зустрічі з викладачами, так і на зустрічі зі студентами), на сайтах ЗВО у формі силабуса (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/cilabusi-navchalnih-distiplin-op-lisove-gospodarstvo>) та через дистанційну платформу навчання Moodle (продемонстровано доц. В. Буджаком). За результатами опитування всі студенти своєчасно отримали інформацію про форми контрольних заходів і критерії їхнього оцінювання (п. 3.2; 4.2 анкетування https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view). Таким чином, експертна група констатує, що у ЗВО існує система надання своєчасної інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів доступними та зрозумілими засобами.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО надає можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження, у т.ч. сприяє інтернаціоналізації наукових досліджень і навчання та мобільності студентів і НПП (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>). ОП передбачає значну кількість практик (25,5 кредитів ЄКТС), під час яких можна поєднувати навчання та дослідження. Із метою імплементації досліджень у освітній процес в ОП передбачено дисципліну «Основи наукових досліджень у лісовому господарстві» обсягом 3 кредити ЄКТС. Студенти проінформовані про можливість участі в наукових дослідженнях, конференціях (п. 3.3 анкетування https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view). Таким чином і ЗВО і ОП зокрема, сприяють забезпеченню необхідних умов для поєднання навчання та досліджень. Невисока наукова активність студентів, які навчаються на ОП, пояснюється по-перше їх невеликою чисельністю; по-друге їх цільовим спрямуванням на опанування практичних навичок у першу чергу для професійної діяльності, а не наукової. Експертна група підтримує думку гаранта, висловлену на резервній зустрічі, що це є характерною рисою більшості здобувачів рівня бакалавра на основі ОКР «Молодший спеціаліст». Таким чином, експертна група вважає, що ЗВО надає можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час зустрічі доц. В. Буджаком продемонстровано/підтверджено, що навчальний контент оновлюється, зокрема з використанням нової версії навчальної платформи Moodle, яка працює в комплексі з антиплагіатною програмою UNICHECK. Результати анкетування студентів підтверджують оновлення навчальних дисциплін (п. 1.6 https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view). Проте експертною групою виявлені окремі упущення, зокрема це стосується списків рекомендованих джерел у силабусах деяких навчальних компонентів (наприклад, список додаткових джерел у силабусі виробничої практики https://drive.google.com/file/d/13dx9ozs7z1Job1tP_rdrJeZEvvEF1NpW/view тощо). Рекомендуємо розробити систему дієвих заходів сприяння системному підходу до регулярного оновлення змісту освітніх компонентів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО інтегрований у міжнародне науково-освітнє середовище, що підтверджується наявністю 184 договорів про співпрацю (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09partneruniv>) та сприяє інтернаціоналізації наукових досліджень і навчання (<http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>). У локальній мережі університету є доступ до таких баз даних як Web of Science, Scopus та ін., що було підтверджено на зустрічах із академічним і з допоміжними (сервісними) структурними підрозділами. Є приклади інтернаціоналізації серед викладачів кафедри: так, проф. Чорней І.І. викладав у Європейській Вищій Суспільно-Технічній Школі (м. Радом, Польща) на посаді професора візитаційного у 2014-2018 роках (https://drive.google.com/file/d/1qwU_QXZ8yzoVpd8xg_yK8vs7Ad1HsNkE/view; <https://drive.google.com/file/d/1RiEp3ctFCJ8IrTkPitjiLFRK99qRHaUs/view>). Також є приклади інтернаціоналізації серед студентів спеціальності: так, студентка Єднак І.І. протягом семестру з 16.02.2016 р. по 30.05.2016 р. навчалась у Поморській академії у м. Слупську (Польща) (<https://drive.google.com/file/d/1fQ4DNO7S3AYQyO2nkEn96GhSGLtfFL2z/view>). Таким чином, експертна група констатує, що ЗВО докладає всіх зусиль для інтернаціоналізації наукових досліджень і навчання. У той же час, результати анкетування студентів (п. 3.5; 3.6 https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view) свідчать про недостатній рівень інформованості здобувачів ОП стосовно існування можливостей долучитися до міжнародного досвіду. Тому рекомендуємо звернути увагу на інформування всіх учасників освітнього процесу, налагодивши якісну комунікацію між відділом міжнародних відносин, кафедрами та студентами.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ЗВО існує система надання своєчасної інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доступними та зрозумілими засобами. ЗВО докладає всіх зусиль для надання можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження, для інтернаціоналізації наукових досліджень і навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Незважаючи на існування системи надання своєчасної інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, система інформування здобувачів стосовно інших аспектів не досконала. Рекомендуємо звернути увагу на інформування всіх учасників освітнього процесу, налагодивши якісну комунікацію між адміністрацією, кафедрами та студентами.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Не всі студенти якісно ознайомлені із можливостями академічної мобільності та участі у міжнародних наукових дослідженнях. Проте інформація є присутньою у відкритому доступі, а тому недолік не є суттєвим.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Студенти здобувають освіту в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу згідно Положення про організацію навчального процесу в ЧНУ (https://drive.google.com/file/d/1x419wQzyhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN/view), Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ» у частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання (<https://drive.google.com/file/d/1ChIo3Qnw3jsPcFzsbS-7gGv4m3hJ6HbA/view>), Положення про систему контролю та оцінювання знань студентів в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу в ЧНУ, Положення про рейтинг студентів ЧНУ (https://drive.google.com/file/d/1S_o_sKv_-yzE3nxDZ7yQVVopqjwzPr6x/view), Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЧНУ (https://drive.google.com/file/d/15BMBYoarKofpQoaSeRGA7RildOK8apW_/view), Положення про порядок відрядження, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/1LuB1XA26MJVhje2RpOKO7kuoY5qZSuy/view>), Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів ЧНУ (https://drive.google.com/file/d/15omQqBRL_Q81hPDC7g-yCgUWGM9BWCPH/view), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnaFVndzBjdVgyZWs/view>) та стандартів освіти. Графіки проведення контрольних заходів є на веб-сайті (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/navchalna-robota>). У системі Moodle, яка доступна студентам та НПП, не порушуючи публічного права, наведені критерії та система контролю кожного освітнього компонента. Критерії оцінювання, процедура їх контролю та розгляд апеляцій доносяться студентам у початку викладання кожної дисципліни. Форми контролю й оцінювання наводяться в силабусі кожної навчальної дисципліни. Студенти та НПП запевнили, що кожен володіє інформацією щодо методології контрольних заходів та системи оцінювання. Двічі на рік проводиться анкетування згідно поставлених питань, у т.ч. задоволеність і зрозумілість критеріїв оцінювання кожної дисципліни. Також провадяться «години куратора», де кожен студент має право отримати відповідь на свої питання, у т.ч. щодо навчального процесу. У ЗВО є органи студентського самоврядування („Положення про студентське самоврядування у ЧНУ”), діяльність яких спрямована на удосконалення навчально-виховного процесу з метою підвищення якості знань, виховання духовності та культури студентів, зростання у студентів соціальної активності та відповідальності за доручену справу. На основі положень концепції моніторингу, Болонської декларації, одним з провідних завдань ЗВО з 2005-2006 н.р. стало проведення моніторингу та забезпечення якості освіти в університеті (https://drive.google.com/file/d/1NMqz1WFVoZ_BNnGHHKuc-ioO9njX5M6d/view).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Державна атестація – кінцевий підсумковий контроль здобувачів вищої освіти, який проводиться публічно, шляхом захисту індивідуальної кваліфікаційної роботи, відбувається згідно Державного стандарту вищої освіти освітньої програми Лісове господарство першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (№1342 від 05.12.2018 р.). Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnaFVndzBjdVgyZWs/view>)). Кваліфікаційні роботи заносяться в систему Moodle (критерії оцінювання кваліфікаційної роботи – <https://drive.google.com/file/d/1jdXInD7aDIOKoHjswMFyot0537DtGaoW/view>), яка інтегрована з сервісом перевірки на плагіат Unicheck, що спрощує комунікацію між студентом та викладачем під час перевірки студентських робіт на плагіат. Чернівецький національний університет використовує сервіс Unicheck ще з 2017 року, усі викладачі на власному досвіді переконалися у зручності перевірок на плагіат. Саме тому під час вимушеного переходу в онлайн Unicheck підтримав прагнення викладачів і студентів слідувати принципам академічної доброчесності. Усі групи стейкхолдерів підтвердили важливість виконання кваліфікаційної роботи, як підсумковий результат набуття навичок фахівця у сфері лісового чи мисливського господарства; підтримали необхідність розвитку академічної доброчесності. Академічна доброчесність пропагується й при дистанційному навчанні (<https://online.chnu.edu.ua/%D1%81%D1%82%D1%83%Do%B4%Do%B5%Do%BD%D1%82%D1%83/%Do%BF%D1%96%Do%B4%Do%B3%Do%BE%D1%82%Do%BE%Do%B2%Do%BA%Do%Bo-%Do%B4%Do%BE-%D1%81%Do%B5%D1%81%D1%96%D1%97#h.mps2a4goqyou>; <https://online.chnu.edu.ua/%Do%B3%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B2%Do%BD%Do%Bo-%D1%81%D1%82%Do%BE%D1%80%D1%96%Do%BD%Do%BA%Do%Bo/%Do%BD%Do%BE%D1%80%Do%BC%Do%Bo-%D1%82%Do%B8%Do%B2%Do%BD%D1%96-%Do%B4%Do%BE%Do%BA%D1%83%Do%BC%Do%B5%Do%BD%D1%82%Do%B8-%D1%82%Do%Bo-%D1%80%Do%B5%Do%BA%Do%BE%Do%BC%Do%B5%Do%BD%Do%B4%Do%Bo%D1%86%D1%96%D1%97>).

Здобувачі в цілому задоволені ОП та методикою її викладання, але б хотіли збільшити кількість практичного навчання та здобуття практичних навичок. ЗВО має навчально-виробничі потужності, які забезпечують виконання науково-дослідницької частини кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Проведення контрольних заходів регламентується наступними документами: Положення про організацію навчального процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1x419wQzyhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN/view), Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ» у частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання (<https://drive.google.com/file/d/1ChIo3Qnw3jsPcFZsbS-7gGv4m3hJ6HbA/view>), Положення про систему контролю та оцінювання знань студентів в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, Положення про рейтинг студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1S_o_sKv_-yzE3nxDZ7yQVVopqjwzPr6x/view), Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/15BMBYoarKofpQoaSeRGA7RildOK8apW_/view) та іншими нормативно-правовими документами. Контрольні заходи відбуваються в межах компетенцій НПП і дисциплін, які вони викладають. Нормативно-правові документи висвітлюють процедуру оскарження та апеляції щодо конфліктних ситуацій у навчанні (Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/15omQqBRL_Q81hPDC7g-yCgUWGM9BWCPH/view)). Студенти показали, що вони знають і розуміють процес навчання, його оцінювання, володіють знаннями щодо кредитно-трансферної системи організації навчального процесу. Під час онлайн-зустрічей із стейкхолдерами й ознайомленні з документами ЧНУ конфліктних ситуацій, апеляції та оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів – не виявлено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО підтримує та впровадив академічну доброчесність у навчально-науковій та інших сферах своєї діяльності: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view), Положення про виявлення та запобігання плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJl2ot4UeSq2_BSgadrPl_/view), Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view). Ці документи пропагують, провадять і контролюють дотримання академічної доброчесності в ЧНУ. При спілкуванні зі стейкхолдерами було визначено, що всі праці НПП та здобувачів вищої освіти проходять процедуру перевірки на плагиат і рецензування через програму Unicheck – процедура чітка, прозора та зрозуміла для всіх учасників освітнього процесу. Під час опитування здобувачів вищої освіти з ОП «Лісове господарство» вони стверджували про розуміння, важливість, дотримання та необхідність академічної доброчесності (Рапорт про перевірку робіт на наявність академічного плагиату (<https://drive.google.com/file/d/1ts598AR-aq7FBSu6QIQ81EAlg91c5vGJ/view>)) У ЗВО є комісія з питань етики та академічної доброчесності (Положення про постійну комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1auN6M5FzyvaglVizHW16No1T1IjuD7q/view>)).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів зрозумілі, дублюються на усіх етапах та методах викладання ОП (очне, дистанційне), структуровані та завчасно висвітлюються студентам. ЧНУ пропагується й дотримується академічна доброчесність на усіх етапах освітнього процесу та ланках управління ЗВО. Дотримується зрозуміла й прозора для здобувачів вищої освіти процедура оцінювання й оскарження результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Необхідно проводити більш часті опитування студентів щодо навчального процесу. Більше популяризувати академічну доброчесність серед студентів і НПП. Рекомендовано зібрати всі заходи, процедури та вимоги

контрольних заходів, їх критерії оцінювання, оскарження та апеляції щодо навчального процесу в єдине положення.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Лісове господарство» повністю відповідає вимогам Критерію 5. Необхідне більш глибоке пояснення студентам суті та розуміння ними поняття «академічна доброчесність». Експертна комісія рекомендує ЗВО зібрати всі вимоги та процедури щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання та розгляд апеляцій до єдиного положення.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відбір викладачів для реалізації ОП відбувається у відповідності до положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ, складовою якого є наявність академічної та професійної кваліфікації відповідно до профілю кафедри та дисципліни. Заміщення вакантних посад відбувається через конкурс, в основу якого покладено науково-педагогічну діяльність претендента, його програму на майбутнє, досвід роботи, напрямок наукових досліджень і наявність стажування за відповідним фахом. Важливою складовою проведення конкурсного відбору є оцінювання НПП через анкетування студентів «Викладач очима студентів». Такий підхід дозволяє реалізувати освітню програму та забезпечити досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання. Докази: Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnSFg4X3NhclVMWC1LSHZxVmtmUEUtcow3eUZr/view>). Професійна кваліфікація викладачів на освітній програмі характеризується 5 і більше пунктами визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (<https://drive.google.com/drive/folders/1x9pCsOoCVq-UdJ-CQB-PqcAEIgpMRgkx>). Інтерв'ювання викладачів, гаранта ОП та адміністративного персоналу ЧНУ. Документи, що підтверджують академічну кваліфікацію НПП за ОП (<https://drive.google.com/drive/folders/1uU6B2LkrJe9fIIwiOkS4HZVL5OQOMEo>). Результати анкетування серед здобувачів (https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEpqiOiWaIyO3/view). Резюме викладачів освітньої програми 205 Лісове господарство (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/kolektiv-kafedri>, <http://ecogeo.cv.ua/данілова-ольга-миколаївна/>). Дані про науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП за останні п'ять років (<https://drive.google.com/drive/folders/1x9pCsOoCVq-UdJ-CQB-PqcAEIgpMRgkx>). Академічна та професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення визначених ОП програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, законності, об'єктивності та неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Важливою складовою конкурсного добору є врахування професіоналізму та спроможності забезпечити викладання навчальних дисциплін у відповідності до цілей освітньої програми. Докази: Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnSFg4X3NhclVMWC1LSHZxVmtmUEUtcow3eUZr/view>). Інтерв'ювання викладачів, гаранта ОП, завідувача кафедри та представника відділу кадрів. Отже, процедура конкурсного відбору є прозорими та зрозумілими для кандидатів на вакантні посади НПП і оприлюднені на сайті ЗВО, що в цілому забезпечує належний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітнього процесу за спеціальністю 205 Лісове господарство на регулярній основі ЗВО залучає роботодавців із дисциплін: «Спецпрактикум з лісового господарства», «Практична підготовка»; «Рекреаційне лісівництво»; «Декоративна дендрологія»; «Виробнича практика». Докази: Інтерв'ювання гаранта ОП, завідувача кафедри та директора інституту, представника відділу кадрів та здобувачів вищої освіти свідчить про

залучення роботодавців до організації та реалізації навчальних практик за ОП. Договори про співпрацю з лісогосподарськими підприємствами (<https://drive.google.com/file/d/1XJxwLq2X2ZeCMfnC15khbnXMw9KqSw-t/view>, https://drive.google.com/file/d/1yVX1Mp2OYCwDhXwxnGoDSCo_VS-jfscr/view, <https://drive.google.com/file/d/1Y73wlIJXhp2J-6PSk8a1y5MOQ7oNcTfG/view>). Професіонали-практики залучені до організації та реалізації освітнього процесу: головний лісничий ДП «Берегометське ЛМГ» Акришора І.С., інженер виробничого відділу ДП «Чернівецьке лісове господарство» Нагірняк М.В. та Базарський М.М. (https://drive.google.com/file/d/1ZZL6m_d-sHuyb4YSs-WAm3u5fibe_q-j/view). Протокол зустрічі НПП кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства ЧНУ та фахівців Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства (<https://drive.google.com/file/d/1AUcQ3pEK5wf83e5fVcURrGSH6P8mSZgi/view>). Отже, ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На кафедрі ботаніки, лісового і садово-паркового господарства працюють професіонали практики, зокрема Ковальський А.Й., к.е.н. (<http://ibhb.chnu.edu.ua/profile/user/143>), який працював на посаді Голови Республіканського комітету з лісового та мисливського господарства в АРК з 1993 по 2006 рр. та інженер ДП «Сторожинецьке лісове господарство» Яковишин В.М., к. с-г. н. (<http://ibhb.chnu.edu.ua/profile/user/160>). Інженер ДП «Сторожинецьке лісове господарство» Яковишин В. М. (https://declarations.com.ua/declaration/nacp_ba57f6ba-8589-4a23-aa2b-8f3a50cc6980) викладає дисципліни: «Лісознавство» (https://drive.google.com/file/d/174VL_VskbFYkD5zDmk8ifeXcJvG239Zx/view), «Лісова меліорація» (<https://drive.google.com/file/d/15-VIJQxDC6zrgx9nAocGrMmININH2ur5/view>) та «Виробнича практика з лісознавства» (https://drive.google.com/file/d/1lvZa3lzDHdchAXeoCL_QYvXrzmE8hfoO/view). Інтерв'ювання гаранта ОП, директора інституту, представника відділу кадрів, здобувачів вищої освіти та роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів регламентується Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. ЗВО сприяє також проходженню викладачами стажування та курсів підвищення кваліфікації, зокрема в Національному університеті біоресурсів та природокористування України, Інституті ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, Науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького та інших установах. Проф. Чорней І.І. викладав у Вищій школі суспільних і технічних наук у Радомі (Польща) в період 2014-2018 рр. Докази: Журнал підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладу (https://drive.google.com/file/d/1SFU7-D_RfXOxsGprdPFZTGkZP1zARl4B/view). Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1opL_rGqXGOytwv1IkoQUAKdjKInQeK6/view). Підтвердження співпраці з Вищою школою суспільних і технічних наук у Радомі (Польща) (<https://drive.google.com/file/d/1RiEp3ctFCJ8IrTkPitjiLFRK99qRHaUs/view>). Отже, ЗВО сприяє професійному розвитку НПП у закладах освіти та наукових установах України й Європи.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО сприяє професійному розвитку викладацької майстерності через систему заохочення, зокрема подяки, грамоти, відзнаки МОН України й органів влади. Професійний розвиток НПП обумовлено в колективному договорі ЧНУ на 2017-2020 рр. Адміністрація ЧНУ застосовує ряд заохочувальних методів, які сприяють розвитку викладацької майстерності через преміювання за науково-викладацькі досягнення в межах фонду заробітної плати, затвердженого в кошторисах доходів і видатків. Докази: Колективний договір ЧНУ на 2017-2020 рр., а зокрема у додатку 2 є положення про встановлення індивідуальних надбавок стимулюючого характеру до зарплати професорсько-викладацькому складу ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnRTdLaUdBYVd6cHdsVDFkYjk3cWxRZXZheUt3/view>). Проф. Чорней І.І. нагороджено почесними грамотами Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, а також знаком "Відмінник освіти України" (<http://ibhb.chnu.edu.ua/profile/user/90>). Інтерв'ювання гаранта ОП та викладачів кафедри. Позитивною практикою є залучення професіоналів практиків до освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Залучення професіоналів-практиків для реалізації освітньої програми, що забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною є недостатньо налагоджена міжнародну співпрацю за ОП «Лісове господарство», яка б сприяла професійному розвитку НПП. Недоліків не виявлено. Для академічного та професійного розвитку викладачів рекомендуємо підвищити професійні знання іноземних мов.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Процедура конкурсного добору НПП є прозорою, що забезпечує необхідний рівень професіоналізму викладачів та успішну реалізації освітньої програми. Вимоги до кандидатів на посади є зрозумілими й оприлюднюються на сайті ЗВО. Система стажування є дієвою, а система морального і матеріального заохочення працівників сприяє їх професійному розвитку. До реалізації освітнього процесу залучені професіонали практики.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЧНУ має власну добре розвинуту інфраструктуру (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/07%20slovnuk/page>): гуртожитки для студентів – 8 шт., 20227,45 кв. м.; їдальні та буфети – 14 шт., 1643,72 кв.м.; актові-конференцзали – 9 шт., 1364 кв.м.; спортивні - тренажерні зали – 15 шт., 2028 кв.м.; спортивні майданчики – 7 шт., 5831 кв.м.; корт – 1шт., 430 кв.м.; студентський палац (клуб) – 279,3 кв.м.; студпрофком, медіацентр – 3 шт., 174,2 кв.м.; навчальні приміщення, усього – 14 будівель, 38966,38 кв.м та ін. ОП добре забезпечена матеріально-технічними ресурсами для проведення якісного освітнього процесу здобувачами (унікальними є ботанічний музей, науковий Гербарій). Кафедра розташована на території ботанічного саду, дендрарій якого є базою для проведення практичних та лабораторних занять. Інститут біології, хімії та біоресурсів має три біобази для проведення навчальних, наукових і виробничих практик з ОП: «ЖУЧКА», «ЧОРНІВКА», «ШЕПІТ». ОП «Лісове господарство» тісно співпрацює з виробництвом, з фахівцями-практиками (підписані угоди щодо співпраці), один з прикладів наведено за лінком - <http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/novini/robocha-zustrich-z-fahivtsiami-chernivetskogo-oblasnogo-upravlinnia-lmg>. При спілкуванні з гарантом визначено, що кафедра добре забезпечена навчальними підручниками, посібниками, науково-методичними розробками. Для формування фахових компетентностей необхідно створювати лабораторії з сучасним обладнанням і ліцензованими продуктами.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

При спілкуванні з різними фокус-групами та аналізі документації виявлено, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності (сайт бібліотеки: <http://www.library.chnu.edu.ua>; фонди бібліотеки - <https://drive.google.com/file/d/1JjtyhGapzHuZM138jntjYgfgPHnQGDvY/view>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Студентське самоврядування, студентська соціальна служба (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/subdiv/06humedudep/02studsoc>) та соціально-психологічний центр («Положення про соціально-психологічний центр Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» та прийнято рішення про

його створення (Рішення Вченої ради від 23.12.2019 р.), Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/1ummmJlYeGbcMCAb9ItGonH1sLOK2e6jVk/view>)) вивчають потреби здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього середовища. При спілкуванні зі стейкхолдерами експертна комісія дізналася, що питання про потреби та інтереси студентів включено до анкетування, яке проводиться двічі на рік (результати анкетування – https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEpQOiWalyO3/view). Адміністративно-господарча служба ЧНУ відповідальна за тепловий, санітарний і протипожежний режими та норм із охорони праці. У ЗВО проводиться інструктаж із техніки безпеки як під час проведення аудиторних (лабораторних і практичних) занять, так і позааудиторного перебування (виробничих приміщеннях, гуртожитках). Про безпеку життєдіяльності зі студентами проводять бесіди куратори. Випадків порушень і травмувань на ОП не виявлено. Санітарно-технічний стан будівель і споруд ЧНУ відповідає необхідним умовам експлуатації, що підтверджено Відомостями про кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (<https://drive.google.com/file/d/1d4PjhxcrzNFudStHNpa14TEjoTD5s8k/view>), але деякі споруди не відповідають нормам із охорони праці.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО й зокрема за ОП «Лісове господарство» проводиться постійна співпраця між НПП і здобувачами вищої освіти з питань освітнього консультування, соціального, інформаційного, культурного розвитку через інститут кураторства та інші служби університету. Із слів стейкхолдерів у ЧНУ працює «центр кар'єри», де студенти мають можливість визначитися з майбутнім місцем працевлаштування. Згідно результатів опитування, більшість студентів високо оцінюють якість освітніх послуг в ОП та навчальний процес. Зокрема, більшість відповідей «так» практично на всі запитання сягало від 75 до 100 %. Для 37,5 % студентів освітня програма лише частково надає перспективи працевлаштування для випускників. Незначній частині студентів невідомо про можливість проходження навчання за програмами міжнародної академічної мобільності. Недостатньо відома студентам можливість проходити наукове стажування за кордоном (62,5 % обрали варіант відповіді «важко відповісти»). Також недостатньо поінформовані студенти про можливість студентського самоврядування впливати на перегляд та зміни в освітній програмі (37,5 % обрали варіант відповіді «частково» та 12,5 % «важко відповісти»). Частина студентів недостатньо проінформована про те, що в університеті є підрозділи, що допомагають студентам у працевлаштуванні («частково» - 25 %, «важко відповісти» - 12,5 %). Саме тому лише 37,5 % відомо, що в університеті регулярно відбуваються заходи щодо можливого працевлаштування студентів (ярмарки вакансій, зустрічі з роботодавцями, 25 % відомо частково і 37,5 % утримались від відповіді (результати анкетування 205 Лісове господарство (https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEpQOiWalyO3/view)).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЧНУ забезпечує освіту маломобільним групам населення (Технічний висновок (https://drive.google.com/file/d/1WBqDOjzbKgTFJvKmVtAeYy33wjDql9_Q/view), Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (https://drive.google.com/file/d/1AG_SfxLKwB4lplFgHMeh4t2nzLvJTac9/view)). ЗВО проводить навчання не тільки очно, але й дистанційно online через систему Moodle. Осіб із особливими освітніми потребами на навчанні в даній ОП не було. Інститут кураторства та соціально-психологічний центр займають чільне місце в психологічній підтримці здобувачів.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЧНУ працює Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view) та Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/1ummmJlYeGbcMCAb9ItGonH1sLOK2e6jVk/view>). На зустрічі зі здобувачами вищої освіти були висвітлені питання щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій, підтримки ЧНУ в різних сферах навчального, соціального, побутового простору, на які були надані позитивні однозначні відповіді.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ОП достатньо сильно забезпечена матеріально-технічними засобами, за допомогою яких можливо досягати цілей і ПРН. Впроваджене дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Підтримується вільний доступ до інформаційних ресурсів для забезпечення ОП. ЗВО тісно співпрацює з органами студентського самоврядування для поліпшення якості освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Для формування фахових компетентностей необхідно створювати спеціалізовані лабораторії з сучасним обладнанням і ліцензованими продуктами. Необхідно збільшувати поінформованість студентів щодо формування ОП «Лісове господарство» (з інших програм студенти більш поінформовані їх формуванням) для внесення більшої кількості своїх пропозицій (наприклад, при спілкуванні, експертна комісія дізналася що студенти бажають збільшити кількість практичної частини навчання). Рекомендовано створити мапу розміщення «скриньок довіри», щоб студенти для внесення своїх зауважень і пропозицій знали, де вони розміщені. Збільшити участь кафедри у грантових програмах, державних наукових тематиках для створення сучасних лабораторій та закупки інноваційного обладнання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма «Лісове господарство» відповідає вимогам Критерію 7, а виявленні зауваження не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми «Лісове господарство» у відповідності до внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Періодичний перегляд ОП здійснюється за участю професіоналів-практиків Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства, а також враховуються пропозиції здобувачів освіти. Освітньо-професійна програма "Лісове господарство" введена в дію 01.09.2018 р. та оновлювалась у 2019 р. у зв'язку з набуттям чинності Стандарту вищої освіти за спеціальністю 205 "Лісове господарство" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та з урахуванням пропозицій стейкхолдерів ОП. Докази: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>). Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/10K1PDV3Y2br5uSG-75AVLRgQ3bN7rRou/view>). Програма дворічної підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 205 "Лісове господарство" (https://drive.google.com/file/d/1BZ_AcVVRf_GXCZjEEhjLM3EU5EpsnJGw/view). Програма трирічної підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 205 "Лісове господарство" (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHNDHTqVakRcQWmzB1/view>). Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, викладачів, гаранта ОП, представників студентського самоврядування, роботодавців та керівника навчального відділу. Отже, ЗВО неухильно дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час інтерв'ювання з'ясовано, що здобувачі залучені до періодичного перегляду ОП через органи студентського самоврядування. Позицію здобувачів враховують також через проведення онлайн-опитування в рамках ОП «Лісове господарство» соціологічною лабораторією Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а також систематичного обговорення потреб та інтересів здобувачів у вдосконаленні освітньої програми. Докази: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в

Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>). Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/10KIPDV3Y2br5uSG-75AVLRgQ3bN7rRou/view>). Результати онлайн-опитування соціологічною лабораторією ЧНУ впродовж 4-8 травня 2020 року (https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view). Пропозиції представників студентського самоврядування щодо потреб та інтересів здобувачів у вдосконаленні освітнього процесу, працевлаштування, академічної мобільності (<https://drive.google.com/file/d/17ycP5uW3zLqqrWA3x6vQSEV1rR85APXa/view>). Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та представників студентського самоврядування. Аналіз отриманих даних під час акредитації свідчить про залучення здобувачів до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО існує практика залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП, що передбачено положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ЧНУ. Організуються зустрічі з роботодавцями для обговорення процедурних складових забезпечення якості освітньої програми. Під час проведення акредитації роботодавці підтвердили участь у процесі періодичного перегляду ОП та навели факти врахування їх пропозицій. Докази: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>). Протокол зустрічі НПП кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства ЧНУ та фахівців Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства (<https://drive.google.com/file/d/1AUcQ3pEK5wf83e5fVcURrGSH6P8mSZgi/view>). Документальне підтвердження участі роботодавців у процедурах внутрішнього забезпечення якості (<https://drive.google.com/file/d/1AUcQ3pEK5wf83e5fVcURrGSH6P8mSZgi/view>, <http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/novini/robocha-zustrich-z-fahivtsiami-chernivetskogo-oblasnogo-upravlinnia-lmg>). Рецензії на ОП «Лісове господарство» від роботодавців (<https://drive.google.com/drive/folders/1KErv-SeejnS499tAhYdjk4dbwU7ogj53>). Дані факти підтвердилися за інтерв'ювання роботодавців Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства. Як підсумок доцільно зазначити про безпосередню участь роботодавців у процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час проведення інтерв'ювання гаранта ОП та НПП кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства з'ясовано, що існує практика збирання інформації щодо працевлаштування випускників освітньої програми. ЗВО організовує також щорічний ярмарок вакансій. Структурним підрозділом відділу кадрів ЧНУ є студентське бюро, яке сприяє працевлаштуванню випускників університету, реалізацію права студентів і випускників на працю, забезпечення їх першим робочим місцем, підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці, ведення особових справ студентів денної та заочної форм навчання, облік студентів усіх факультетів університету. Докази: Інтерв'ювання гаранта ОП, керівника відділу кадрів та адміністрації інституту біології, хімії та біоресурсів. Список працевлаштованих випускників з 2017 по 2020 рр. (https://drive.google.com/file/d/1UouMmXDY2-NbaKRev_lmkt5f-1UpBUZp/view). Ярмарок вакансій ЧНУ online ([http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data\[5012\]\[id\]=12804](http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data[5012][id]=12804)). Відділ кадрів ЧНУ (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/subdiv/17_VK). Отже, у рамках освітньої програми існує практика збирання, аналізу та врахування інформації кар'єрного шляху випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЗВО забезпечує своєчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та в освітній діяльності з реалізації освітньої програми через анкетування здобувачів та організацію круглих столів з роботодавцями, а також впровадження кращих практик в ОП. У ЗВО працює навчально-методична комісія Вченої ради університету, на рівні інституту – комісія із забезпечення якості освітніх програм, освітнього процесу, діяльності викладачів і моніторингу якості вищої освіти, а на рівні кафедри діє науково-методичною комісія під керівництвом гаранта ОП і завідувача кафедри. Докази: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>). Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/10KIPDV3Y2br5uSG-75AVLRgQ3bN7rRou/view>). Результати онлайн-опитування соціологічною лабораторією ЧНУ впродовж 4-8 травня 2020 року (https://drive.google.com/file/d/1QqIRR56RzNh2vkDfwZ_GFEPqOiWaIyO3/view). Участь роботодавців у процедурах внутрішнього забезпечення якості (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/novini/robocha-zustrich-z-fahivtsiami->

chernivetskogo-oblasnogo-upravlinnia-lmg). Інтерв'ювання гаранта ОП, здобувачів освіти, представників студентського самоврядування та викладачів.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Зауваження виявлені під час минулої акредитації було взято до уваги, а рекомендації враховано при перегляді ОП із внесенням відповідних змін. Оновлені освітні компоненти та ОП рецензовано. Докази: Відомості про самооцінювання освітньої програми (https://drive.google.com/file/d/1g1ry3PAmlQvTSS_C2EzbemXusxtumAcJ/view). Протокол засідання кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства (<https://drive.google.com/file/d/1f7V-bqiAMevvdK1s-CYQfPCpLs6wMDg1/view>). Інтерв'ювання гаранта ОП, завідувача кафедри та НПП, які забезпечують освітній процес на ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості академічної спільноти ЗВО сприяє постійному розвитку освітньої програми, що підтверджується залученням усіх учасників освітнього процесу до її формування. Під час експертизи з'ясовано, що адміністрація ЗВО, гарант ОП та академічна спільнота розвиває освітню програму та завжди готова до її удосконалення. Отримана інформація під час інтерв'ювання адміністративних та науково-педагогічних працівників і представників студентського самоврядування свідчить про те, що ЗВО постійно працює над вдосконаленням системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Докази: Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1oKLPDV3Y2br5uSG-75AVLRgQ3bN7tRou/view>). Обговорення процедури внутрішнього забезпечення якості освітньої програми з роботодавцями (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/novini/robocha-zustrich-z-fahivtsiami-chernivetskogo-oblasnogo-upravlinnia-lmg>). Інтерв'ювання гаранта ОП, адміністрації ЗВО, керівника навчальної частини, здобувачів освіти, представників студентського самоврядування та викладачів. Отже, усі учасники освітнього процесу націлені на постійний розвиток культури якості, що сприяє удосконаленню освітньої програми. Здобувачі, роботодавці та НПП є мотивованими щодо покращення якості ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У межах ЗВО є чітко сформована культура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, яка сприяє реалізації політики та процедури забезпечення якості освіти всіма учасниками освітнього процесу ОП. Добре налагоджений процес періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості з роботодавцями та здобувачами освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

До процедури внутрішнього забезпечення якості освітньої програми не залучаються представники іноземних компаній та ЗВО. Рекомендуємо залучати іноземних стейкхолдерів до удосконалення внутрішнього забезпечення якості освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Процедура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми є прозорою та відкритою, що сприяє формуванню корпоративної культури якості академічної спільноти ЗВО та постійному розвитку освітньої програми за участі всіх зацікавлених сторін.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюється такими документами: Статут Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnVm9xSzJHdWs1X3BVdTRSMWoxUjlnb1dRYzFr/view>); Регламент Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (http://www.chnu.edu.ua/materials/normdocs/reglament_chnu.doc); Колективний договір Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2017-2020 рік (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnRtdLaUdBYVd6cHdsVDFkYjk3cWxRZXZheUt3/view>); Правилах внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SFN1Uk5YMTlJ/view>). Положення про організацію навчального процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN/view), Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ» у частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання (<https://drive.google.com/file/d/1ChIo3Qnw3jsPcFZsbS-7gGv4m3hJ6HbA/view>), Положення про систему контролю та оцінювання знань студентів в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича тощо. Нормативно-правові документи ЧНУ є публічними, доступними та розміщені на сайті ЗВО у відкритому доступі (у розділі «Навчання» - http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02_osvitniad/02 та у «Нормативні документи» - http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітньо-професійна програма «Лісове господарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» (<https://drive.google.com/file/d/1Xo7QlUuE1dd4gGwHHDHTqVakRcQWmzB1/view>, <https://drive.google.com/file/d/1oxrgnRd4vcOd93l8zEvvWEo-4LpYnb9a/view>), лінк посилання про оголошення – обговорення програми підготовки бакалаврів зі спеціальності лісове господарство від 13.03.2020 (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/ogoloshennia/obgovorenna-programi-pidgotovki-bakalavri-zi-spetsialnosti-lisove-gospodarstvo>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

За посиланням – https://drive.google.com/file/d/1BZ_ACvVRF_GXCZjEEhjLM3EU5EpsnJGw/view – можна ознайомитись із навчальним планом ОП. А за лінком - <http://ibhb.chnu.edu.ua/institut/profil-osvitnih-program> можна передивитися профілі освітніх програм, у т.ч. ОП «Лісове господарство» (http://ibhb.chnu.edu.ua/uploads/files/osvitnia_programa/bachelor_2/POP_bachelor_sk_lisovegosp.pdf) та навчальні плани, освітні програми підготовки та рецензії до них (<http://ibhb.chnu.edu.ua/dpt/botany/navchalna-robota>). Документація знаходиться у вільному доступі та є публічною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На веб-сторінці ЧНУ розміщені нормативні документи у відкритому та публічному доступі для всіх бажаючих ознайомитися з ними.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Структурувати документацію за напрямками використання інформації, зробити перехресні посилання (лінки), якщо нормативи щодо ОП містяться в різних положеннях, актах тощо, щоб збільшити можливість використання даної інформації. Рекомендовано доповнити сторінку для здобувача вищої освіти, де будуть зібрані всі нормативно-правові документи прав, обов'язків і можливостей студентів у одному місці та продублювати їх в Moodle системі.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Рекомендовано доповнити сторінку для здобувача вищої освіти, де будуть зібрані всі нормативно-правові документи прав, обов'язків і можливостей студентів ЗВО в одному місці та продублювати їх в Moodle системі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Гарант та група забезпечення ОП на достатньому рівні організували роботу експертної групи з використанням технічних засобів відеозв'язку, що забезпечило дотримання програми проведення акредитаційної експертизи освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Лісове господарство» за спеціальністю «205 Лісове господарство». Експертній групі своєчасно надали необхідні документи для ознайомлення. Онлайн огляд матеріально-технічної бази провели на належному рівні. Усі учасники підтримували конструктивний діалог і доброзичливу атмосферу, що дозволило отримати необхідну інформацію для експертизи ОП. Загальне враження від онлайн експертизи ОП «Лісове господарство» та освітнього процесу в цілому є позитивним.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сопушинський Іван Миколайович

Члени експертної групи

Кичилюк Олександр Володимирович

Коваль Геннадій Володимирович